

[Niels Helveg Petersen.]

oplægget af principielle grunde. Af principielle grunde kunne man ikke acceptere et indgreb i bestående overenskomster. Der er for mig ingen tvivl om, at meget store kredse i befolkningen, også blandt lønmodtagerorganisationernes egne medlemmer, havde sympati for regeringens forslag og for den grundtanke, der lå bag. Jeg tror ikke, dyrtidsreguleringen betragtes som et ubetinget gode. Den giver størst fordel til de højest lønnede og har en tendens til at sætte yderligere prisstigninger i gang. Kildeskatten bidrager til, at dyrtidsreguleringen mister yderligere en del af sin tiltrækning. Skatten tager med det samme en god bid af portionen, så det, der er tilbage, når alt gøres op, er betydeligt mindre, end det ser ud til. I den retning er det nok med dyrtidsportioner noget i retning af en candyfloss; den ser stor og dejlig ud, men når man bider i den, opdager man, at der ikke er meget gods i. Jeg tror, der er mange, der var lidt trætte af den kost, og derfor var forslaget sikret en betydelig sympati, da det blev kendt, hvad der ville kunne ydes til gengæld. Derfor er der også mange, der spørger, hvorfor regeringen ikke bare uden videre gennemfører sine forslag her i folketinget. Der er to hovedårsager hertil.

For det første kunne man frygte, at de gavnlige virkninger af forslaget ville blive mindre, end man skulle tro, når hverken lønmodtagere eller arbejdsgivere stod bag. Man måtte frygte uro på arbejdspladserne og længsler for de grupper, der havde mulighed herfor.

For det andet kunne man frygte, at overenskomstforhandlingerne til foråret ville blive yderligere vanskeliggjort, hvis ikke indgåede overenskomster blev respekteret. Derfor måtte man foretrække at undlade at gennemføre forslaget.

Den momsforhøjelse, der nu foreslås, vil ikke bremse omkostningsstigningen på samme måde som dyrtidsindgrebet, men løser den anden side af opgaven, som er at forhindre, at det indenlandske efterspørgselspres udhuler vor valutastilling og skader beskæftigelsen. Som bekendt indførtes momsen i sin tid af socialdemokratiet og SF bl. a. ud fra den hovedbetragtning, at her skaffede man sig et middel i den økonomiske politik, som kunne sættes ind hurtigt og

effektivt, når konjunkturudviklingen gjorde det nødvendigt. Det er med nøjagtig denne begrundelse, momsen nu foreslås forhøjet. Forhøjelsen vil bidrage til at bremse en hurtig opgang. Så vidt jeg husker, var hr. Per Hækkerup endda formand for det udvalg, der i sin tid gennemførte momsen, og må have fuldt kendskab til de synspunkter, der lå bag, da man indførte den.

Det omkostningsdæmpende sigte i regeringens oprindelige oplæg er fastholdt med forslaget om, at erhvervslivet midlertidigt skal have refunderet udgiftsforøgelsen, hvis der udløses en anden dyrtidsportion til juli. Der har været rettet adskillig kritik imod dette forslag. Man har indvendt, at det giver erhvervene en økonomisk mulighed for at finansiere en uønsket længsler. Jeg tror ikke, det bliver tilfældet. Fra og med 1. marts skal erhvervene selv bære den fulde omkostning, og det skal nok bremse lysten til at anvende midlerne på den måde. Derfor er ordningen et bidrag til at begrænse omkostningsstigningen netop på et tidspunkt, hvor det er særlig nødvendigt. Til september træder der en arbejdstidsnedsættelse i kraft, to dyrtidsportioner oveni er på én gang en stor omkostningsforøgelse, og det gør det velmotiveret, at anvende dette utraditionelle middel netop nu. For virksomheder, der befinder sig i hård konkurrence med udlandet, vil det i høj grad være med til at sikre konkurrenceevne og beskæftigelse, og jeg finder det beklageligt, at hr. Per Hækkerup tør anvende betegnelser som asocial, molboagtig ordning om noget, der har dette formål, og som med god grund kan antages at få denne virkning.

I forbindelse med momsforhøjelsen for højes også den såkaldte importmoms. Det er i denne situation, hvor importstigningen har været særlig stor, et godt forslag, som i første omgang vil indbringe et betydeligt provenu.

Meget kan vel være usikkert i dansk økonomi. Udenlandske påvirkninger, som er uberegnelige, også et nyt skattesystem, som gør det vanskeligt at vurdere finanspolitikens virkninger, men én ting har vi efterhånden vænnet os til at regne med: man kan altid regne med, at socialdemokratiet står parat med en solid nejpolitik. Med stor smidighed vælger socialdemokratiet i den økonomiske politik at vige tilbage for et-